

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2. Facultatea	ISTORIE
1.3. Departamentul	DIAAIA
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii	ISTORIE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria antică a României. Etnogeneza românească						
2.2. Titularul activităților de curs	Prof.dr. Ioan Carol Opriș						
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof.dr. Ioan Carol Opriș						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen	2.7.Regimul disciplinei	DOB

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutorat					
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					33
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Număr de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-----
4.2. de competențe	-----

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-----
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	-----

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie într-o manieră coerentă principalele evenimente și fenomene istorice în cadrul fiecărei epoci. Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. Studentul/absolventul poate dezvolta concepte și teorii noi, utilizează analiza riguroasă a surselor primare și secundare, interpretarea critică a acestora, formularea ipotezelor testabile și validarea lor prin dovezi istorice, cunoaște literatura de specialitate.
Aptitudini	Studentul/absolventul face conexiuni între fenomene istorice complexe și aplică metodele de cercetare specifice domeniului istoric. Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. Studentul/absolventul formulează argumente solide, utilizând o metodologie specifică studiului istoric.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul gândește autonom și analizează critic fenomene istorice în funcție de epocă și din perspectiva diacronică Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat metodologia de specialitate.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
Descriere curs Procesul istoric al romanizării teritoriului Daciei de la nordul Dunării și al Moesiei la sud de fluviu reprezintă subiectul central în jurul căruia a fost construit acest curs. Romanizarea – fenomen istoric și concept dezvoltat de istoriografia modernă este una dintre piesele esențiale în argumentarea ulterioară a tezelor referitoare la etnogeneza românilor. Incursiuni istorice mai largi către spațiul balcanic sau cel de la Dunărea Mijlocie și din nordul Mării Negre sunt oferite în permanență, pentru comparație și încadrare a evenimentelor, fenomenelor și proceselor din zona studiată. Cursul urmărește în succesiune cronologică ansamblul fenomenelor istorice cunoscute și reflectarea lor arheologică pentru actualul teritoriu al României între secolele I a.Chr. – I p.Chr. și până în prima jumătate a secolului VII p.Chr. Sunt prezentate și analizate critic sursele narative, epigrafice și arheologice cunoscute în stadiul actual al cercetării.	Prelegere/ prezentare multimedia - proiecție comentată de imagini din baza tematică/ dezbateri (ppt), analiza surselor istorice Prezentare ppt pentru fiecare curs	-----
Tematică curs 1.1. Introducere în terminologia antichității romane: precizări terminologice (Principat/Dominat; Imperiul roman târziu; antichitate târzie; paleocreștinism; roman- romanic-barbar, <i>limes-limitanei</i> , elementele fundamentale în diplomația romană: <i>amicitia</i> , <i>deditio</i> , <i>foedus-foederati</i> etc.). 1.2. Formarea provinciilor romane în Dobrogea și la nord de Dunăre. Fenomene sociale și culturale caracteristice perioadei romane în spațiul românesc actual. Analiza conceptului de romanizare 1.3. Invațiile barbare din provinciile de la Dunărea de Jos (Dacia și Moesia) (a. 238-270). 1.4-1.5. Izvoare literare și arheologice referitoare la sfârșitul stăpânirii		

romane în Dacia.		
1.6-1.7. Migratori în spațiul danubian și carpatic. Relațiile lor cu populația autohtonă. (sec. V-VIII).		
1.8.Creștinism în evoluție istorică în spațiul fostei Dacii romane și al provinciei Scythia până la începutul sec. VII p.Chr.		
1.9.Cultura materială a populației autohtone din spațiul fostei Dacii în sec. IV-VII.		
1.10-1.12. Etapele etnogenezei românilor. Analiza unui proces cultural fundamental. Teorii istoriografice privitoare la procesul etnogenezei		
Bibliografie:		
Vide infra		
7.2 Seminar		Observații
2.1. Introducere în studiul istoriei antice a României (mileniul I p.Chr.). Repere bibliografice. Introducere în geografia istorică a Daciei romane. Principalele surse cunoscute.	prezentare multimedia (ppt) - proiecție comentată de imagini din baza tematică/ dezbateri	-----
2.2. Romani și barbari pe Columna traiană. <i>Bellum Dacicum</i> al împăratului Traian (Secția Lapidarium – Muzeul Național de Istorie a României)		
2.3. Romani și barbari pe Monumentul triumfal de la Adamclisi (Tropaeum Traiani).		
2.4. Diplomele militare – surse epigrafice ale istoriei romane		
2.5. Antichități ale epocii migrațiilor. Arheologie a culturii Sântana de Mureș - Cerneahov, hunică, gepidică		
2.6. Tezaure din epoca migrațiilor (Secția Tezaur – Muzeul Național de Istorie a României)		
2.7. Mărturii arheologice ale creștinismului pe teritoriul Daciei și Scythiei Minor (sec. IV-VII).		
Bibliografie:		
Pachetul general		
Lecturi obligatorii: pachetul general în format electronic (word/ pdf) și lectură suplimentară din <i>Istoria Românilor</i> , Tratat, vol. II, <i>Daco-romani, romanici, alogeni</i> , coord. Prof.dr. Dumitru Protase, prof.dr. Alexandru Suceveanu, București, București, 2000, cap. V, <i>Populațiile migratoare pe teritoriul Daciei</i> , pag. 678-737 (respectiv <i>Goții, Hunii, Gepizii, Avarii, Slavii</i>).		
Bibliografie selectivă aferentă cursului:		
Tratatul de Istorie a Românilor, Academia Română		
* <i>Istoria românilor</i> , vol. I. <i>Moștenirea timpurilor îndepărtate</i> , coord. Acad. Mircea Petrescu-Dâmbovița, membru coresp. al Academiei Române Alexandru Vulpe, Academia Română, Secția de Științe Istorice și Arheologice, Editura Enciclopedică, București, 2001. VEZI cap. VIII. <i>Burebista</i> și cap. IX. <i>Istoria Daciei de la Burebista până la cucerirea romană</i> .		
<i>Istoria românilor</i> , vol. II. <i>Daco-romani, romanici, alogeni</i> , coord prof.dr. Dumitru Protase, cerc.pr. I dr. Alexandru Suceveanu, Academia Română, Secția de Științe Istorice și Arheologice, Editura Enciclopedică, București, 2001.		
<i>Istoria românilor</i> , vol. III. <i>Genezele românești</i> , coord. Acad. Ștefan Pascu, Acad. Răzvan Theodorescu, Academia Română, Secția de Științe Istorice și Arheologice, Editura Enciclopedică, București, 2001. VEZI capitolul <i>Izvoarele istoriei românilor în sec. VII-XIV</i> , semnat de acad. Ștefan Pascu, este cap. I. <i>Zorii unei noi epoci (secolele VII-VIII)</i> .		
Dicționare, enciclopedii, monografii.		
* <i>Dicționar de istorie veche a României (Paleolitic – sec. X)</i> , coord. D.M. Pippidi, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.		
* <i>Enciclopedia civilizației romane (coordonator științific Dumitru Tudor)</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.		

- ✱ *Enciclopedia Arheologiei și Istoriei Vechi a României*, vol. I (A-C), vol. II (D-L), vol. III (M-Q), Editura Enciclopedică, București, 1994/1996/2000 (coordonator științific Constantin Preda).
- ✱ FHDR – *Fontes Historiae Daco-Romaniae – Izvoarele istoriei României*, București, I *De la Hesiod la Itinerarul lui Antoninus* (1964); II *De la anul 300 până la anul 1000* (1970);
- ✱ N. Gudea - I. Ghiurco, *Din istoria creștinismului la români*, Oradea, 1988.
- ✱ M. Macrea, *Viața în Dacia romană*, București, 1969.
- ✱ Coriolan Opreanu, *Dacia romană și barbaricum*, Editura Mirton, Timișoara, 1998.
- ✱ Constantin C. Petolescu, *Scurtă istorie a Daciei romane*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
- ✱ Constantin C. Petolescu, *Dacia și Imperiul roman. De la Burebista până la sfârșitul Antichității*, Editura Teora, București, 2000.
- ✱ C.C. Petolescu, *Dacia. Un mileniu de istorie*, Editura Academiei Romane, 2010.
- ✱ I. I. Russu, *Etnogeneza Românilor. Fondul autohton traco-dacic și componenta latino-romană*, București, 1981
- ✱ Dumitru Tudor, *Arheologia romană*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.
- ✱ R. Vulpe, I. Barnea, *Din istoria Dobrogei. Romanii la Dunărea de Jos*, vol. II, București, 1968.
- ✱ Al. Suceveanu, Al. Barnea, *La Dobroudja romaine*, Bucarest, 1991.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

□ Conținuturile disciplinei sunt esențiale pentru cunoașterea istoriei antice a Daciei romane și post-romane, cât și a spațiului sud-dunărean al Moesiei până la părăsirea liniei Dunării de către romani (bizantini) în sec. VII p.Chr. Conținuturile cursului și ale seminarului sunt în acord cu situațiile profesionale cele mai frecvent întâlnite în practica de cercetare arheologică de teren sau de cabinet, de conservare și valorificare a bunurilor mobile și a siturilor/ monumentelor istorice, de management și de promovare a siturilor și monumentelor istorice. Disciplina se adresează în egală măsură pregătirii specialiștilor din institutele de cercetare de profil arheologic și din universități, celor din muzee și din aparatul administrativ al direcțiilor județene de cultură, cât și viitorilor profesori din învățământul preuniversitar, operatori culturali și turistici etc.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Evaluare eliminatorie pe baza pachetului bibliografic obligatoriu. participare la curs 75% și grad de implicare în dezbateri	Lucrare scrisă, evaluare eliminatorie. Eseu istoric pe temă dată, realizat în timp determinat (evaluare realizată online, prin intermediul platformei digitale a cursului).	Admis/respins la proba eliminatorie 70 p.
9.5. Seminar	participare la seminar 75% grad de implicare în dezbaterile temelor propuse	participare la dezbateri/ calitatea intervențiilor/ formularea unor puncte de vedere pertinente cu privire la bibliografia consultată	20 p. 10 p. din oficiu
Standard minimum de performanță	Pre-examenul și examenul constau în două dintre temele din pachetul de curs, prezentate la curs și/ sau seminar (1+1). Acestea vor fi prezentate în scris. Vor fi evaluate nivelul de documentare, gândirea critică și argumentarea istorică, capacitatea de sinteză, precum și maniera generală în care temele atribuite sunt redactate. Standard minim Calificativul "admis" pentru subiectele eliminatorii. Formularea unor răspunsuri care să utilizeze informații din cursul predat și din bibliografia		

	indicată în lucrarea scrisă: încadrarea corectă în subiect, menționarea explicită și corectă a cel puțin jumătate dintre aspectele relevante ale subiectului, integrând cel puțin o sursă istorică pentru fiecare. Evaluare maximală Pentru evaluarea maximală sunt urmărite utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, ușurință în orientarea cronologică, localizarea geografică corectă, coroborarea izvoarelor istorice de diferite categorii și evaluarea critică a surselor etc. Formularea de răspunsuri care să indice ipoteza de lucru, argumentele factuale și logice, analiza veridicității și a relevanței surselor folosite, concluzii etc.
	Notă: În cazul în care un student nu obține nota 5 la finalul semestrului II, punctele obținute anterior (calificativul admis pentru proba eliminatorie) își mențin valabilitatea până la finalul tuturor sesiunilor de evaluare ale anului I (septembrie 2026). Evaluarea în sesiunile de restanțe ulterioare, la care studenții se prezintă după încheierea anului I se realizează în cadrul unui examen scris, constând în reluarea probei de examen pe care nu a depășit-o anterior (sau, după caz, a ambelor probe).

Data Completării
29.09.2025

Semnătura titularului de curs
Prof.dr. Ioan Carol Opriș

Semnătura titularului de seminar
Prof.dr. Ioan Carol Opriș

Data avizării în departament
01.10.2025

Semnătura Directorului de Departament

